

Jan 2018
22.1.2018 22-1-2018

- (i) Printed Pages : 7]
- (ii) Questions : 9+9+9]

Roll No.
Sub. Code :

8	0	2	6
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	1
---	---	---	---

B.Ed. (Gen.) 1st Semester Examination
1127

PEDAGOGY OF SOCIAL STUDIES
(Same for USOL Candidates of 1st Sem.)
Paper : P-1.1/1.2 Opt. (XXI)
(In All Mediums)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 40

Note :- Attempt *one* question from each of the Unit-I to Unit-IV. Unit-V is compulsory. All questions carry equal marks.

Unit-I

- 1. Discuss correlation of social studies with social science, language and mathematics.

NA-426

(1)

3,3,2

Turn Over

2. Explain aims and objectives of teaching social studies at secondary school level with reference to Bloom's Taxonomy. 8

Unit-II

3. Compare and contrast project method and source method. 4,4

4. Discuss techniques of teaching of social studies. 8

Unit-III

5. Discuss resource for learning with the help of examples. 8

6. Explain importance of Globe, graphs and multimedia as teaching aids in social studies teaching. 2,3,3

Unit-IV

7. Explain cooperative learning approach with examples. 8

8. Discuss characteristics, strengths and limitations of constructivist approach. 8

Unit-V

9. Write short notes on the following :

(a) Nature of social studies

(b) Concept of socialized recitation method

(c) Dale's cone of experiences

(d) e-Learning

2×4=8

हिन्दी माध्यम

नोट :- प्रत्येक इकाई (I से IV) में से एक प्रश्न हल कीजिए। इकाई V अनिवार्य है। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

इकाई-I

1. सामाजिक विज्ञान, भाषा तथा गणित के साथ सामाजिक अध्ययन का सम्बन्ध स्थापित कीजिए। 3.3.2
2. इटूम् के वर्गीकरण के सम्बन्ध में माध्यमिक स्कूल स्तर पर सामाजिक अध्ययन के शिक्षण के उद्देश्यों तथा लक्ष्यों का वर्णन कीजिए। 8

इकाई-II

3. प्रोजेक्ट विधि तथा साधन विधि में तुलना कीजिए। 4.4
4. सामाजिक अध्ययन में शिक्षण की तकनीकों का वर्णन कीजिए। 8

इकाई-III

5. उदाहरणों की सहायता से अधिगम के संसाधनों का वर्णन कीजिए। 8

6. सामाजिक अध्ययन के शिक्षण में अध्ययन के सहायक के रूप में ग्लोब, ग्राफ तथा मल्टीमीडिया के महत्व का वर्णन कीजिए। 2.3.3

इकाई-IV

7. सहकारिता अधिगम तपागम का उदाहरण सहित वर्णन कीजिए। 8
8. संरचनावादी तपागम की विशेषताओं, शक्तियों तथा सीमाओं का वर्णन कीजिए। 8

NA-426

(4)

इकाई-V

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए :

- (i) सामाजिक अध्ययन की प्रकृति
- (ii) सामूहिक सस्वर पाठ विधि की अवधारणा
- (iii) डेल का अनुभवों का शंक्नु
- (iv) ई-अधिगम

2x4=8

NA-426

(5)

Turn Over

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ

ਨੋਟ :- ਹਰ ਇਕ ਇਕਾਈ (I) ਤੋਂ (IV) ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਇਕਾਈ (V) ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਭ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ।

ਇਕਾਈ-I

1. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰੋ। 3,3,2
2. ਬਲੂਮ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 8

ਇਕਾਈ-II

3. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। 4,4
4. ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 8

ਇਕਾਈ-III

5. ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 8
6. ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲੋਬ, ਗਰਾਫ ਅਤੇ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 2,3,3

ਇਕਾਈ-IV

7. ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਉਦਾਹਰਨ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 8
8. ਸੰਰਚਨਾ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਸਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 8

NA-426

(6)

ਇਕਾਈ-V

9. ਨੀਚੇ ਲਿਖੇ ਉੱਤੇ ਸੰਬੰਧ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖੋ :

- (i) ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ
- (ii) ਸਮਾਜਿਕ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਧੀ ਦੀ ਧਾਰਣਾ
- (iii) ਡੇਲ ਦਾ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਕ
- (iv) ਈ-ਸਿੱਖਿਆ

2x4=8

NA-426

(7)